

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

DE ROL EN POSITIE VAN DE RAAD

ONDERZOEKSRAPPORT

SEPTEMBER 2022

Op 23 september 2022 houdt de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden een Dag voor de Raad, de ontmoeting van wetenschap met de werkvloer van de lokale democratie. Het thema van deze Dag voor de Raad staat in het teken van de rol en de positie van de gemeenteraad, gezag van de raad en macht en tegenmacht.

Met het oog op deze Dag voor de Raad heeft de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden aan Invior gevraagd een eerste raadsledenonderzoek (nulmeting) over de rol en positie van de raad, zoals dat wordt gezien door de raadsleden die actief zijn in de raadsperiode 2022-2026, uit te voeren.

Het gaat om een onderzoek waarin ook enkele kernvragen zijn meegenomen uit een eerder onderzoek*, waardoor we kunnen vergelijken met het verleden maar ook nieuwe grondstof krijgen voor discussie en debat in de raadsperiode 2022-2026

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

De rol en positie van de raad

U hoeft uw naam niet op te geven. U blijft anoniem.

De positie van de gemeenteraad

De gemeenteraad is volgens de grondwet het hoogste bestuursorgaan in de gemeente. De gemeenteraad geeft aan wat er in een gemeente moet gebeuren en ziet toe op het werk van de burgemeester en wethouders.

Graag willen we van u weten in hoeverre u van mening bent dat de gemeenteraad in uw gemeente deze rol in de praktijk voldoende invult.

1.1. Beschouwt u de gemeenteraad in uw gemeente in de praktijk daadwerkelijk als het hoogste, meest invloedrijke, bestuursorgaan?	(Bijna) nooit	Meestal niet	Soms wel, soms niet	Meestal wel	(Bijna) altijd	Weet ik niet
1.2. Vindt u dat de gemeenteraad in uw gemeente in de praktijk een gelijkwaardige partner van het college van B&W is?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☒ Toelichting geven						
2. Vindt u dat...						
2.1. ...de gemeenteraad in uw gemeente in de praktijk voldoende macht heeft?	Ruim voldoende	Voldoende	Onvoldoende	Ruim onvoldoende	Weet niet	
2.2. ...de gemeenteraad in uw gemeente in de praktijk voldoende tegenmacht biedt aan het college van B&W?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

INHOUDSOPGAVE

▶ <u>SAMENVATTING</u>	<u>4</u>
▶ <u>DE POSITIE VAN DE GEMEENTERAAD</u>	<u>5</u>
▶ <u>DE ROL VAN DE GEMEENTERAAD</u>	<u>12</u>
▶ <u>DE ROL VAN DE GEMEENTERAAD IN 2022-2026</u>	<u>18</u>
▶ <u>ONDERSTEUNING, ONDERZOEK EN OPLEIDING VAN EN VOOR DE GEMEENTERAAD</u>	<u>23</u>
▶ <u>BIJLAGE - RESPONSVERANTWOORDING</u>	<u>26</u>

SAMENVATTING

DE POSITIE VAN DE RAAD

- ▶ Eén op de vijf raadsleden beschouwt de gemeenteraad in de praktijk daadwerkelijk als het hoogste, meest invloedrijke, bestuursorgaan.
- ▶ Een kleine meerderheid van de raadsleden vindt de hoeveelheid macht en tegenmacht van de gemeenteraad (ruim) voldoende.
- ▶ Raadsleden zien vooral de wethouders, de gemeenteraad en in iets mindere mate de ambtelijke organisatie als bepaler van de kaders voor (nieuw) beleid.
- ▶ Gemiddeld genomen beoordelen raadsleden het gezag van hun eigen gemeenteraad met een kleine voldoende (6,5). Eén vijfde geeft een onvoldoende.

DE ROL VAN DE GEMEENTERAAD

- ▶ De gepercipieerde grootte van de rol die de gemeenteraad speelt bij het oplossen van maatschappelijke knelpunten, het komen tot gezamenlijke coalitieafspraken en de keuze van wethouders loopt sterk uiteen.
- ▶ Het vertegenwoordigen van de opvattingen en ideeën van burgers wordt het vaakst als belangrijkste rol van een gemeenteraadslid gezien.
- ▶ Loyaliteit aan eigen fractie en eigen opvattingen vindt men de belangrijkste aspecten in het functioneren als raadslid.

DE ROL VAN DE GEMEENTERAAD IN 2022-2026

- ▶ Ongeveer één derde van de raadsleden geeft aan dat er nieuwe afspraken zijn gemaakt over de wijze van debatteren en vergaderen in de raadsperiode 2022-2026.
- ▶ Raadsleden zijn overwegend positief over de omgangsvormen. Eén op de zeven is negatief.
- ▶ Het Klaar voor 4 jaarprogramma is bij relatief veel raadsleden onbekend. Vooral het inwerkprogramma voor de huidige raadsperiode van de griffie ervaart men vaak als nuttig.
- ▶ Bijna driekwart van de deelnemende raadsleden geeft een antwoord dat betrekking heeft op het thema-cluster 'Wonen/Huisvesting/Bouwen' op de vraag welke thema's het belangrijkste zijn voor zijn/haar gemeenteraad in de raadsperiode 2022-2026. Ook de clusters 'Natuur/Groen/Biodiversiteit/Klimaat/Stikstof' en 'Energie/Warmtetransitie/RES' (beide 27%) komen relatief veel voor.

ONDERSTEUNING, ONDERZOEK EN OPLEIDING VAN EN VOOR DE GEMEENTERAAD

- ▶ Minder dan één op de drie deelnemende raadsleden is van mening dat er een volwaardig overdrachtsdocument is ontvangen, er voldoende is besproken hoe de raad zich wil profileren, er voldoende het gesprek is gevoerd over de omvang van de griffie en dat er voldoende afspraken zijn gemaakt over het budget voor hulptroepen.
- ▶ Ruim twee op de vijf deelnemende raadsleden geeft aan niet te weten welke afspraken de raad heeft gemaakt over het opleidingsbudget.

De positie van de gemeenteraad

“De gemeenteraad is volgens de grondwet het hoogste bestuursorgaan in de gemeente. De gemeenteraad geeft aan wat er in een gemeente moet gebeuren en ziet toe op het werk van de burgemeester en wethouders.”

Graag willen we van u weten in hoeverre u van mening bent dat de gemeenteraad in uw gemeente deze rol in de praktijk voldoende invult.”

DE GEMEENTERAAD IN DE PRAKTIJK

Eén op de vijf raadsleden beschouwt de gemeenteraad in de praktijk daadwerkelijk als het hoogste, meest invloedrijke, bestuursorgaan.

HOOGSTE, MEEST INVLOEDRIJKE BESTUURSORGAAN

20% van de deelnemende raadsleden geeft aan van mening te zijn dat de gemeenteraad in zijn/haar eigen gemeente in de praktijk daadwerkelijk als het hoogste, meest invloedrijke, bestuursorgaan kan worden beschouwd. 17% vindt dit bijna nooit of meestal niet.

Er zijn hierbij geen verschillen gevonden tussen ervaren en onervaren raadsleden.

GELIJKWAARDIGE PARTNER VAN COLLEGE VAN B&W

17% van de deelnemende raadsleden geeft aan van mening te zijn dat de gemeenteraad in zijn/haar eigen gemeente in de praktijk een gelijkwaardige partner van het college van B&W is. 23% vindt dit bijna nooit of meestal niet.

Ervaren raadsleden (29%) geven vaker aan dan onervaren raadsleden (18%) dat dit bijna nooit of meestal niet het geval is.

1.1 Beschouwt u de gemeenteraad in uw gemeente in de praktijk daadwerkelijk als het hoogste, meest invloedrijke, bestuursorgaan? (n=1.122)

1.2 Vindt u dat de gemeenteraad in uw gemeente in de praktijk een gelijkwaardige partner van het college van B&W is? (n=1.108)

■ (Bijna) nooit ■ Meestal niet ■ Soms wel, soms niet ■ Meestal wel ■ (Bijna) altijd ■ Weet ik niet

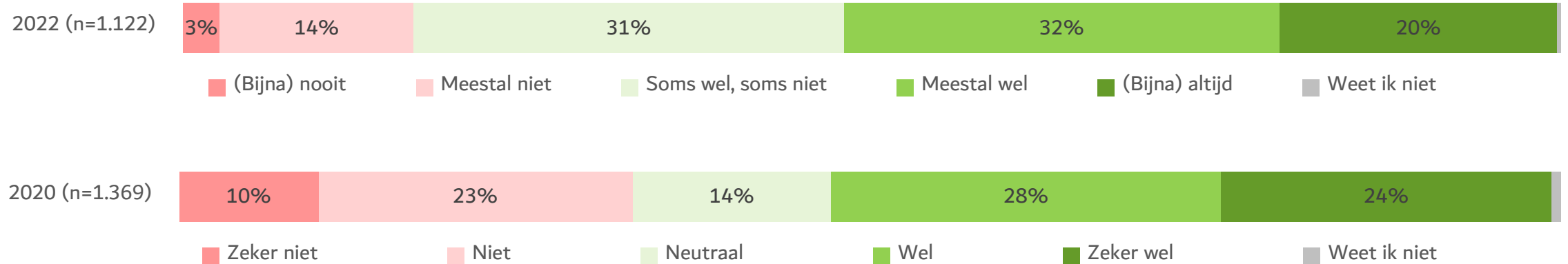

DE GEMEENTERAAD ALS HOOGSTE BESTUURSORGAAN

Zowel in 2020 als in 2022 is iets meer dan de helft van de deelnemende raadsleden het er (in meer of mindere mate) mee eens dat de gemeenteraad het hoogste, meest invloedrijke, bestuursorgaan is.

Hoewel de vraagstelling en antwoordopties niet 100% overeenkomen, kan het toch interessant zijn om de respons te vergelijken tussen het onderzoek dat in maart 2020 is uitgevoerd en het huidige onderzoek wat betreft de vraag of de gemeenteraad door raadsleden daadwerkelijk wordt beschouwd als het hoogste, meest invloedrijke, bestuursorgaan.

We zien aan de ene kant dat het percentage raadsleden dat in 2022 'meestal wel' of '(bijna) altijd' antwoordt (52%) gelijk is aan het percentage raadsleden dat in 2020 'wel' of 'zeker wel' antwoordt. De groep raadsleden die het (in meer of mindere mate) eens is met de stelling lijkt daarmee gelijk gebleven. Aan de andere kant is het opvallend dat er een groot verschil bestaat wat betreft het percentage raadsleden dat het (in meer of mindere mate) oneens is met de stelling: in 2022 antwoordt 17% '(bijna) nooit' of 'meestal niet', terwijl in 2020 33% 'zeker niet' of 'niet' antwoordt.

1.1 Beschouwt u de gemeenteraad in uw gemeente in de praktijk daadwerkelijk als het hoogste, meest invloedrijke, bestuursorgaan?

6. Kan in de praktijk in uw gemeente de gemeenteraad daadwerkelijk worden beschouwd als het hoogste bestuursorgaan? (In de zin van het meest invloedrijk). *Onderzoek maart 2020*

Basis: alle respondenten

MACHT EN TEGENMACHT VAN DE GEMEENTERAAD

Een kleine meerderheid van de raadsleden vindt de hoeveelheid macht en tegenmacht van de gemeenteraad (ruim) voldoende.

MACHT

Iets minder dan twee derde (65%) van de deelnemende raadsleden geeft aan van mening te zijn dat de gemeenteraad in zijn/haar eigen gemeente in de praktijk (ruim) voldoende macht heeft. Een derde (33%) vindt de hoeveelheid macht juist (ruim) onvoldoende.

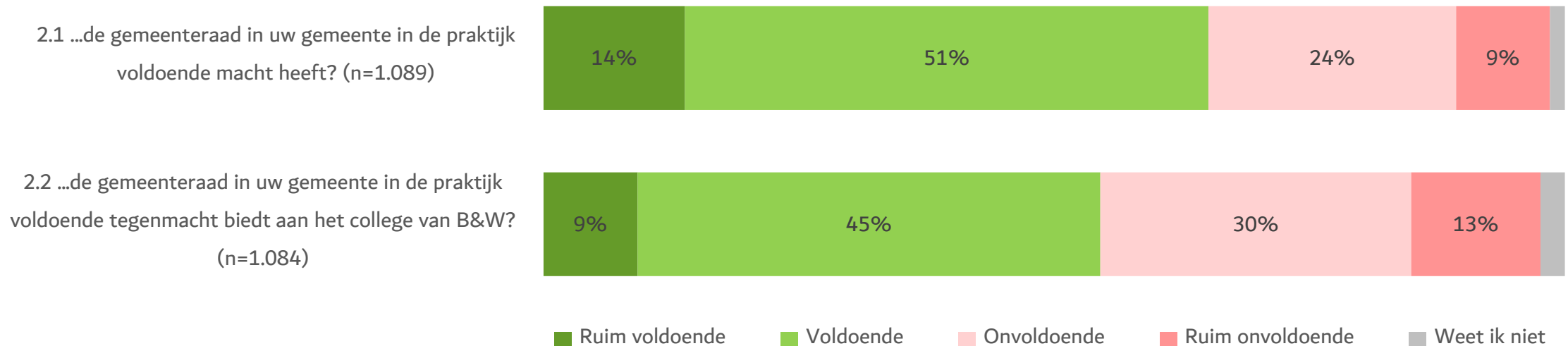
Er zijn geen verschillen gevonden tussen ervaren en onervaren raadsleden.

TEGENMACHT

Ruim de helft (afgerond 55%) van de deelnemende raadsleden geeft aan van mening te zijn dat de gemeenteraad in zijn/haar eigen gemeente in de praktijk voldoende tegenmacht biedt aan het college van B&W. Iets minder dan de helft (43%) vindt de hoeveelheid tegenmacht juist (ruim) onvoldoende.

Ervaren raadsleden (47%) geven iets vaker aan dan onervaren raadsleden (40%) dat de hoeveelheid tegenmacht (ruim) onvoldoende is.

Vindt u dat...

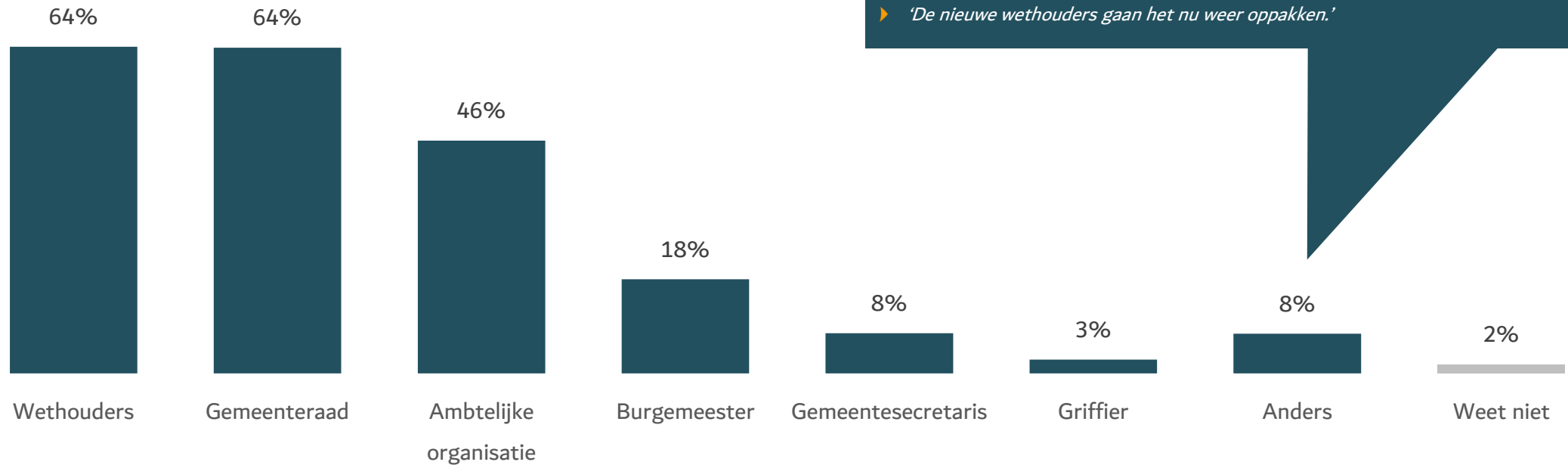

BEPALEN VAN KADERS VOOR NIEUW BELEID

Raadsleden zien vooral de wethouders, de gemeenteraad en in iets mindere mate de ambtelijke organisatie als bepalers van de kaders voor (nieuw) beleid.

Iets minder dan twee derde (64%) van de deelnemende raadsleden geeft aan van mening te zijn dat de wethouders in de praktijk de kaders voor (nieuw) beleid bepalen. Een vergelijkbaar aandeel (64%) wijst hiervoor (ook) de gemeenteraad aan. De ambtelijke organisatie wordt door iets minder dan de helft (46%) genoemd.

Er zijn geen relevante verschillen gevonden tussen ervaren en onervaren raadsleden.

Hieronder volgt een bloemlezing van de gegeven antwoorden in de categorie 'Anders, namelijk'. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen en kunnen dus taal- en spelfouten bevatten.

- ▶ *'Coalitie'*
- ▶ *'Of wethouders of ambtelijke organisatie'*
- ▶ *'Op belangrijke zaken een niet zichtbare schil uit de samenleving met grote financiële belangen'*
- ▶ *'De tijdgeest, de laatste mode (momenteel: al het groen volbouwen).'*
- ▶ *'De coalitie in de Raad samen met college. En soms (een deel van) de oppositie.'*
- ▶ *'College bepaald kaders van beleid in kader nota, gebaseerd op coalitie programma maar raad heeft laatste woord'*
- ▶ *'De nieuwe wethouders gaan het nu weer oppakken.'*

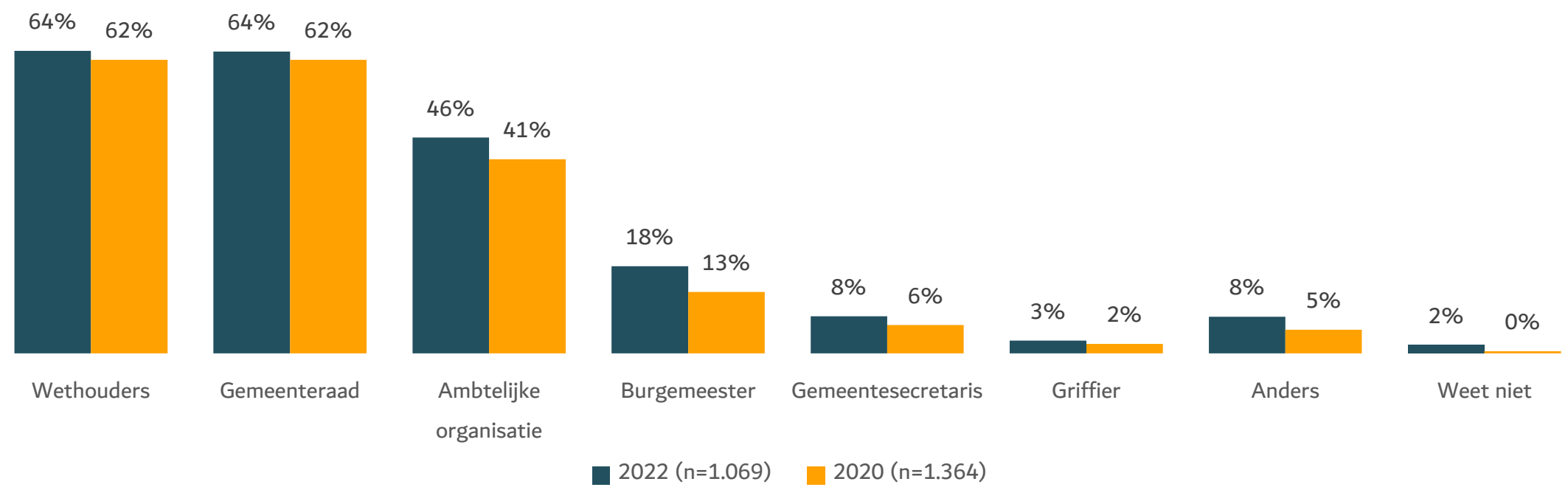
BEPALEN VAN KADERS VOOR NIEUW BELEID

Zowel in 2020 als in 2022 vinden de deelnemende raadsleden dat vooral de wethouders en de gemeenteraad in de praktijk de kaders voor (nieuw) beleid bepalen.

Wanneer we bij de resultaten op de vraag wie in de praktijk de kaders voor (nieuw) beleid bepaalt, een vergelijking maken tussen 2022 en 2020, dan is de algemene conclusie dat de strekking hetzelfde blijft: wethouders en gemeenteraad worden het vaakst genoemd, gevolgd door de ambtelijke organisatie.

Opvallend is dat over de hele lijn gezien in 2022 alle antwoorden iets vaker genoemd worden. In 2020 gaf men gemiddeld 1,9 antwoorden op de vraag. In 2022 zijn gemiddeld 2,1 antwoorden gegeven. Met name het antwoord burgemeester (18% versus 13%) wordt significant vaker genoemd.

2020 T.O.V. 2022

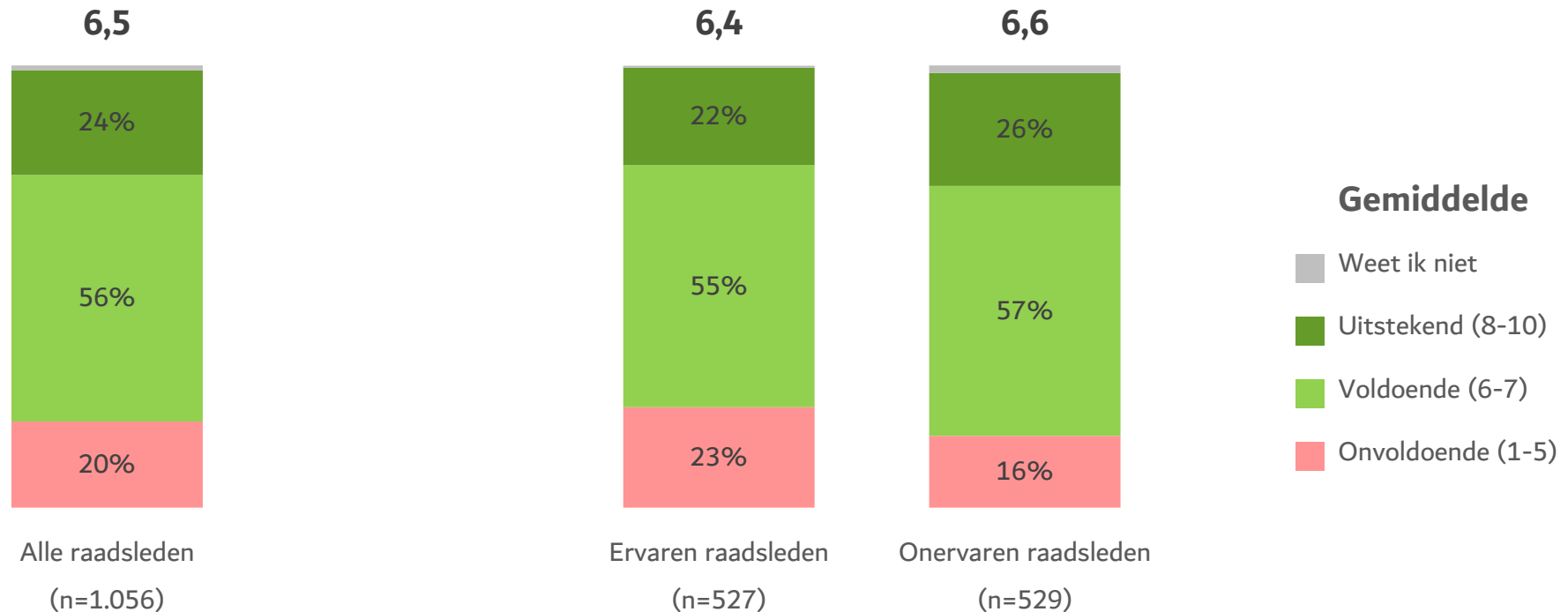

RAPPORTCIJFER GEZAG VAN DE GEMEENTERAAD

Gemiddeld genomen beoordelen raadsleden hun eigen gemeenteraad met een kleine voldoende (6,5). Eén vijfde geeft een onvoldoende.

Gemiddeld genomen beoordelen raadsleden het gezag van de gemeenteraad in hun eigen gemeente met een kleine voldoende (6,5). Ongeveer een kwart (24%) geeft een 8 of hoger, terwijl één vijfde (20%) een 5 of lager geeft. Meer dan de helft (56%) geeft een 6 of een 7.

De verschillen tussen ervaren en onervaren raadsleden zijn klein: ervaren raadsleden (23%) geven iets vaker een onvoldoende dan onervaren raadsleden (16%).

De rol van de gemeenteraad

DE ROL VAN DE GEMEENTERAAD

De gepercipieerde grootte van de rol die de gemeenteraad speelt bij het oplossen van maatschappelijke knelpunten, het komen tot gezamenlijke coalitieafspraken en de keuze van wethouders loopt sterk uiteen.

ROL BIJ OPLOSSEN MAATSCHAPPELIJKE KNELPUNTEN

Ruim twee derde (afgerond 68%) van de deelnemende raadsleden vindt dat de gemeenteraad ten minste een gelijkwaardige rol heeft bij het oplossen van maatschappelijke knelpunten. 30% ziet deze rol als ondergeschikt of geheel afwezig (geen enkele rol).

Ervaren raadsleden (36%) zien de rol iets vaker als ondergeschikt of afwezig dan onervaren raadsleden (25%).

ROL BIJ HET KOMEN TOT GEZAMENLIJKE COALITIEAFSPRAKEN

Ongeveer twee derde (afgerond 67%) van de deelnemende raadsleden vindt dat de gemeenteraad ten minste een gelijkwaardige rol heeft bij het komen tot gezamenlijke coalitieafspraken. (Afgerond) 32% ziet deze rol als ondergeschikt of geheel afwezig (geen enkele rol).

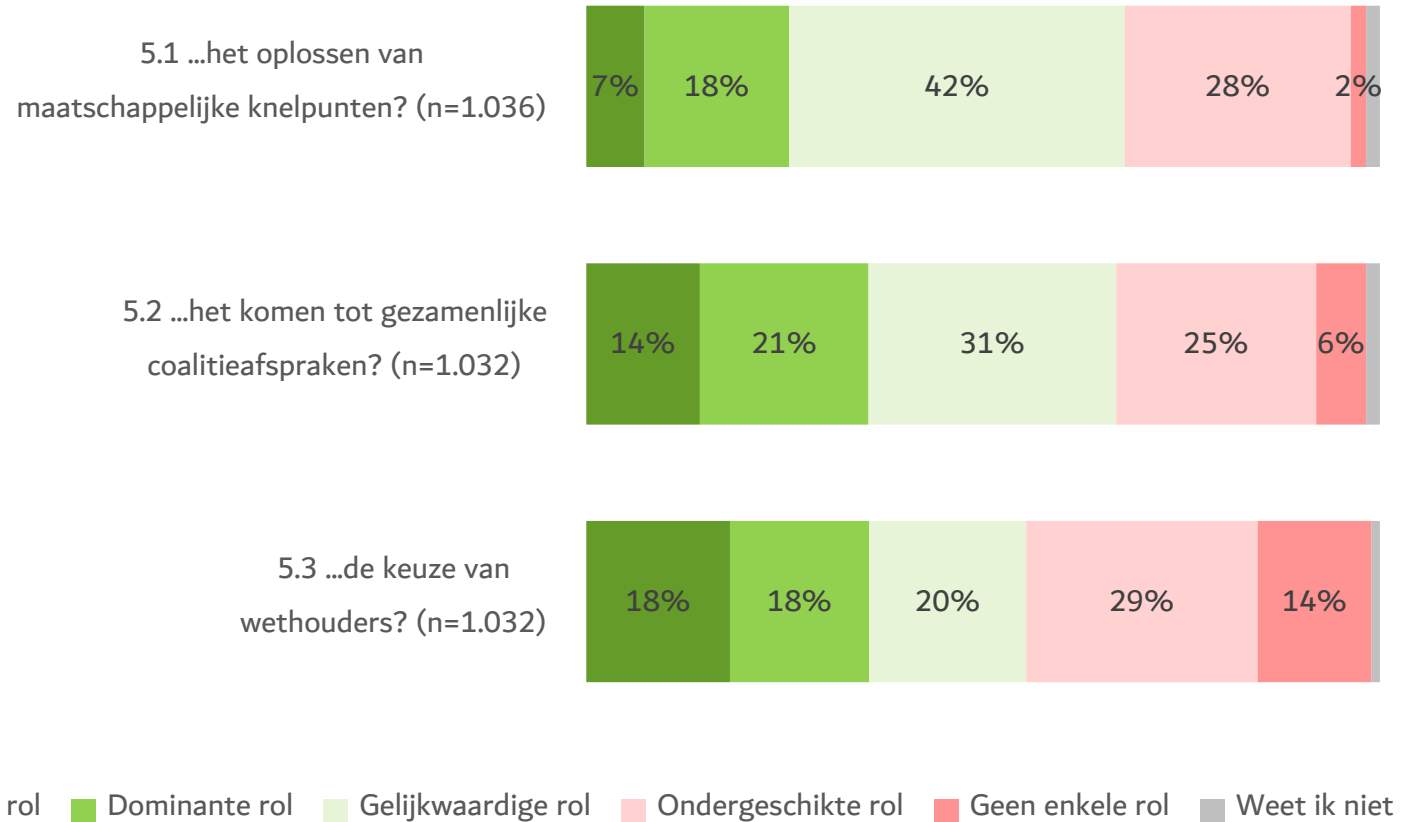
Ervaren raadsleden (35%) zien de rol iets vaker als ondergeschikt of afwezig dan onervaren raadsleden (28%).

ROL BIJ DE KEUZE VAN WETHOUDERS

Ruim de helft (afgerond 55%) van de deelnemende raadsleden vindt dat de gemeenteraad ten minste een gelijkwaardige rol heeft bij de keuze van wethouders. (Afgerond) 44% ziet deze rol als ondergeschikt of geheel afwezig (geen enkele rol).

Er zijn geen verschillen gevonden tussen ervaren en onervaren raadsleden.

Welke rol speelt de gemeenteraad volgens u bij...

BELANGRIJKSTE ROL GEMEENTERAADSLID

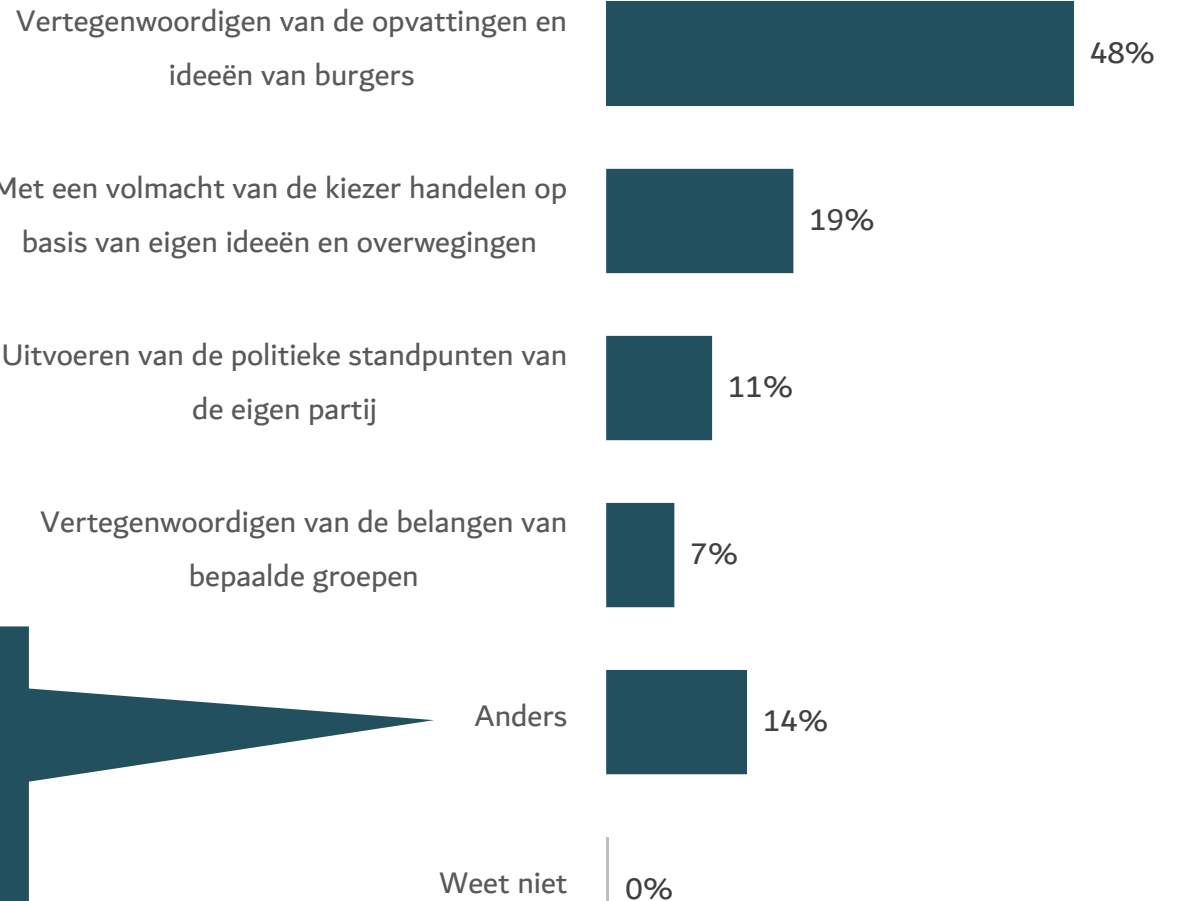
Het vertegenwoordigen van de opvattingen en ideeën van burgers wordt het vaakst als belangrijkste rol van een gemeenteraadslid gezien.

Iets minder dan de helft (48%) van de deelnemende raadsleden geeft aan dat het vertegenwoordigen van de opvattingen en ideeën van burgers de belangrijkste rol is van een gemeenteraadslid. 19% vindt het met een volmacht van de kiezer handelen op basis van eigen ideeën en overwegingen de belangrijkste rol.

14% geeft aan een andere rol dan de voorgelegde rollen het belangrijkste te vinden. De antwoorden die hierbij gegeven worden lopen sterk uiteen (zie tekstballon voor een bloemlezing). Thema's die hierbij vaker terugkomen, zijn:

- ▶ Controleren van bestuur/B&W/macht.
- ▶ 'Combinatie van genoemde punten' (men kon geen keuze maken)
- ▶ Algemeen belang dienen
- ▶ Vertegenwoordigen van belangen van inwoners

Er zijn geen relevante verschillen gevonden tussen ervaren en onervaren raadsleden.

Hieronder volgt een bloemlezing van de gegeven antwoorden in de categorie 'Anders, namelijk.'. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen en kunnen dus taal- en spelfouten bevatten.

- ▶ *'Bovenstaande 1 en 3. Daarnaast bewaken dat de politiek niet wordt misbruikt voor de belangen van een kleine groep'*
- ▶ *'Behartigen van het algemene belang van de totale gemeente.'*
- ▶ *'Toezien op het college'*
- ▶ *'Vertegenwoordigen van opvattingen van burgers en die van eigen partij'*
- ▶ *'Volksvertegenwoordiger met als leidraad het eigen verkiezingsprogramma'*
- ▶ *'op basis van de politieke standpunten het algemeen belang dienen'*
- ▶ *'Kader stellend, controlerend op die kaders en volks vertegenwoordigend. Plus initiatief nemend.'*

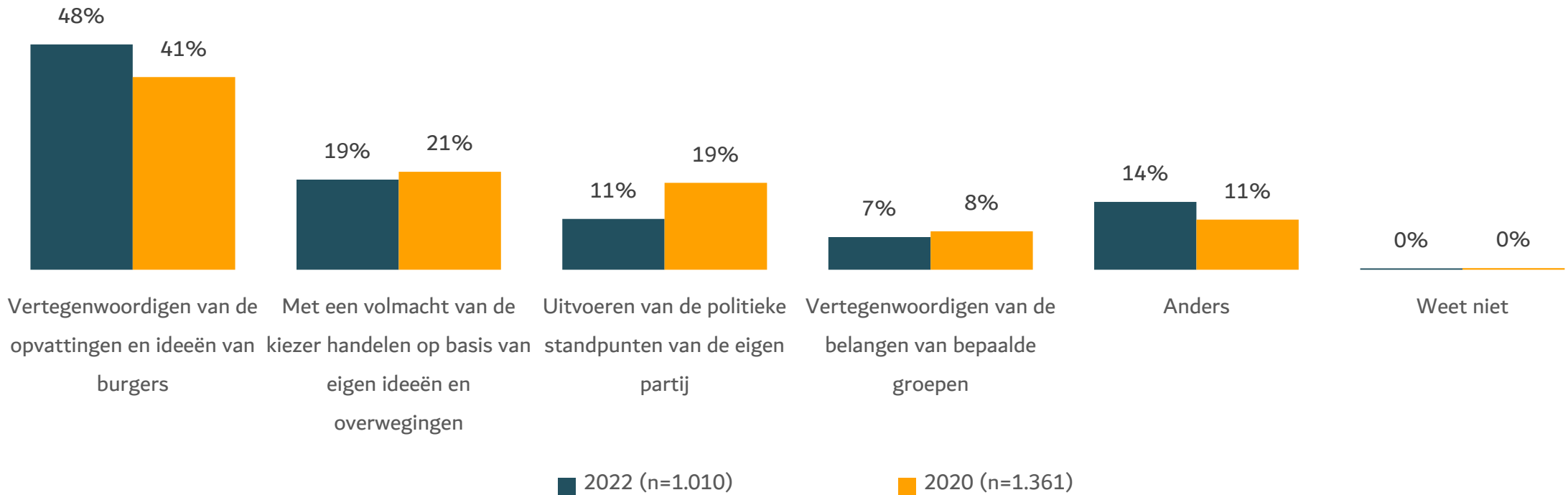

BELANGRIJKSTE ROL GEMEENTERAADSLID

Het vertegenwoordigen van de opvattingen en ideeën van burgers wordt zowel in 2020 als in 2022 het vaakst als belangrijkste rol van een gemeenteraadslid gezien.

Zowel in 2022 als in 2020 is het vertegenwoordigen van de opvattingen en ideeën van burgers het vaakst genoemd als belangrijkste rol die een gemeenteraadslid moet vervullen.

Opvallend hierbij is dat men deze mening in 2022 (48%) iets vaker is toegedaan dan in 2020 (41%). Het uitvoeren van de politieke standpunten van de eigen partij wordt juist minder vaak het belangrijkste gevonden: in 2020 vond 19% dit de belangrijkste rol, terwijl dit in 2022 11% betreft.

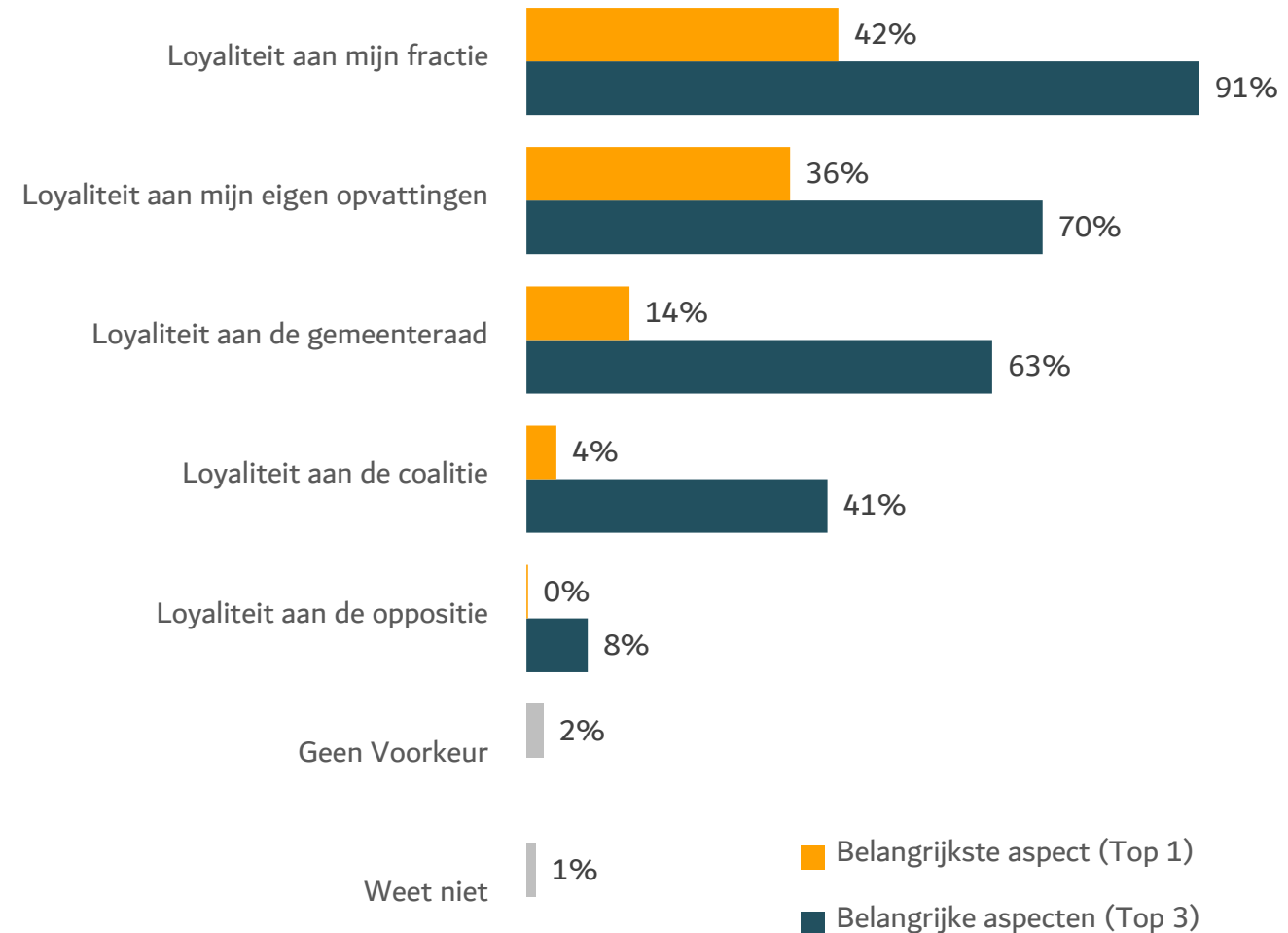
BELANGRIJKSTE ASPECT IN FUNCTIONEREN ALS GEMEENTERAADSLID

Loyaliteit aan eigen fractie en eigen opvattingen vindt men de belangrijkste aspecten.

Loyaliteit aan de eigen fractie (42%) en loyaliteit aan de eigen opvattingen (36%) worden door de deelnemende raadsleden het vaakst aangemerkt als meest belangrijke aspect in het functioneren als gemeenteraadslid. Deze aspecten worden tevens het vaakst genoemd in de persoonlijke top 3 van belangrijke aspecten (respectievelijk 91% en 70%).

Ook het aspect loyaliteit aan de gemeenteraad scoort relatief hoog: 14% vindt dit het belangrijkste aspect en 63% heeft het in zijn/haar persoonlijke top 3 van belangrijke aspecten.

Er zijn geen verschillen gevonden tussen ervaren en onervaren raadsleden.

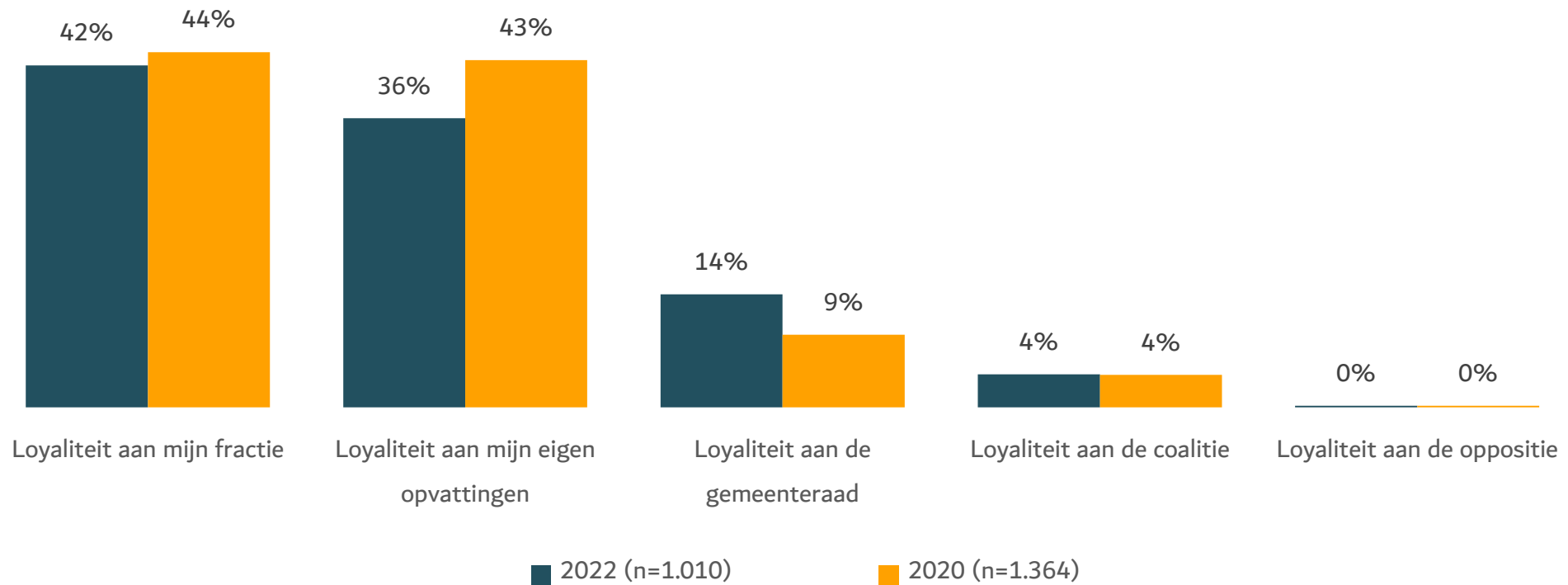

BELANGRIJKSTE ASPECT IN FUNCTIONEREN ALS GEMEENTERAADSLID (TOP 1)

Loyaliteit aan eigen fractie en eigen opvattingen vindt men zowel in 2022 als in 2020 de belangrijkste aspecten.

Zowel in 2022 als in 2020 zijn loyaliteit aan de eigen fractie en loyaliteit aan de eigen opvattingen het vaakst genoemd als belangrijkste aspect in het functioneren als gemeenteraadslid (top 1).

Opvallend hierbij is het feit dat de loyaliteit aan de eigen opvatting wel een daling laat zien. In 2020 gaf 43% dit nog op als belangrijkste aspect. In 2022 is dit nog 'slechts' 36%. Loyaliteit aan de gemeenteraad laat juist een stijging zien (van 9% in 2020 naar 14% in 2022).

De rol van de gemeenteraad in 2022-2026

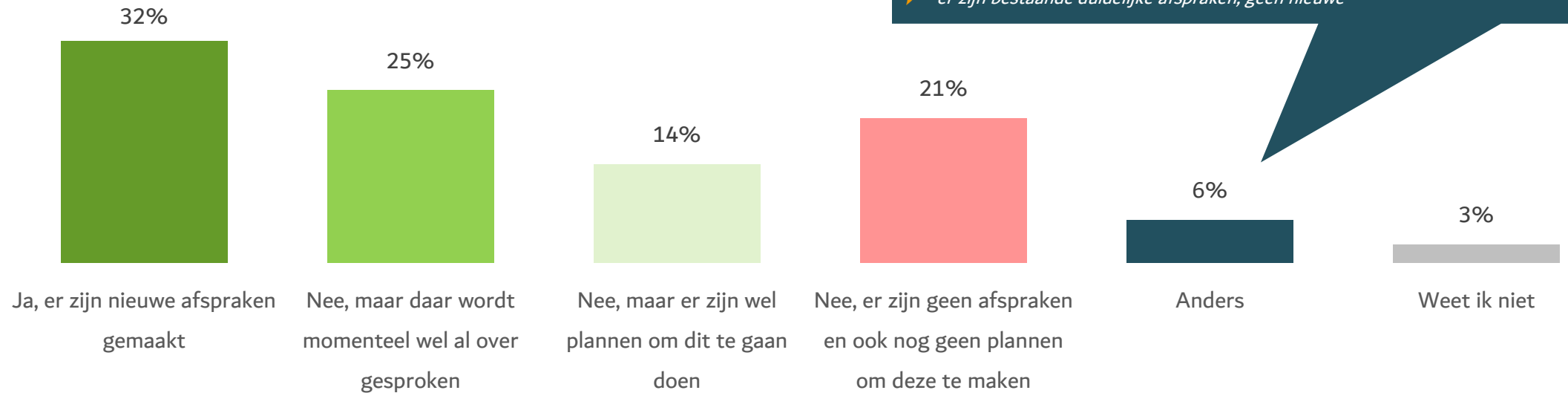
AFSPRAKEN OVER WIJZE VAN DEBATTEREN EN VERGADEREN

Ongeveer één derde van de raadsleden geeft aan dat er nieuwe afspraken zijn gemaakt.

Iets minder dan een derde (32%) van de deelnemende raadsleden geeft aan dat er nieuwe afspraken zijn gemaakt over de wijze van debatteren en vergaderen in de raadsperiode 2022-2026. Een kwart (25%) geeft aan dat er wel al over gesproken is, 14% geeft aan dat er plannen zijn en 21% dat er geen afspraken zijn en dat er ook geen plannen zijn om deze te maken.

6% geeft een ander antwoord ('Anders, namelijk:'). De gegeven antwoorden hebben veelal betrekking op het feit dat er al goede afspraken zijn gemaakt in het verleden (zie tekstballon voor een bloemlezing).

Er zijn geen wezenlijke verschillen gevonden tussen ervaren en onervaren raadsleden. Onervaren raadsleden (5%) geven iets vaker aan het niet te weten dan ervaren raadsleden (afgerond 0%).

Hieronder volgt een bloemlezing van de gegeven antwoorden in de categorie 'Anders, namelijk:'. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen en kunnen dus taal- en spelfouten bevatten.

- ▶ 'Net voor de verkiezingen zijn nieuwe vergaderafspraken gemaakt'
- ▶ 'Ja, er zijn afspraken, maar die zijn ook weer onderwerp van gesprek t.b.v. verbetering'
- ▶ 'Tevreden over vorige periode'
- ▶ 'Er waren al afspraken, die worden voortgezet'
- ▶ 'Er zijn mondelinge afspraken gemaakt over hoe met elkaar om te gaan.'
- ▶ 'We gaan door met bestaande afspraken. In het presidium wordt frequent besproken hoe het gaat en of er veranderingen moeten komen.'
- ▶ 'er zijn bestaande duidelijke afspraken, geen nieuwe'

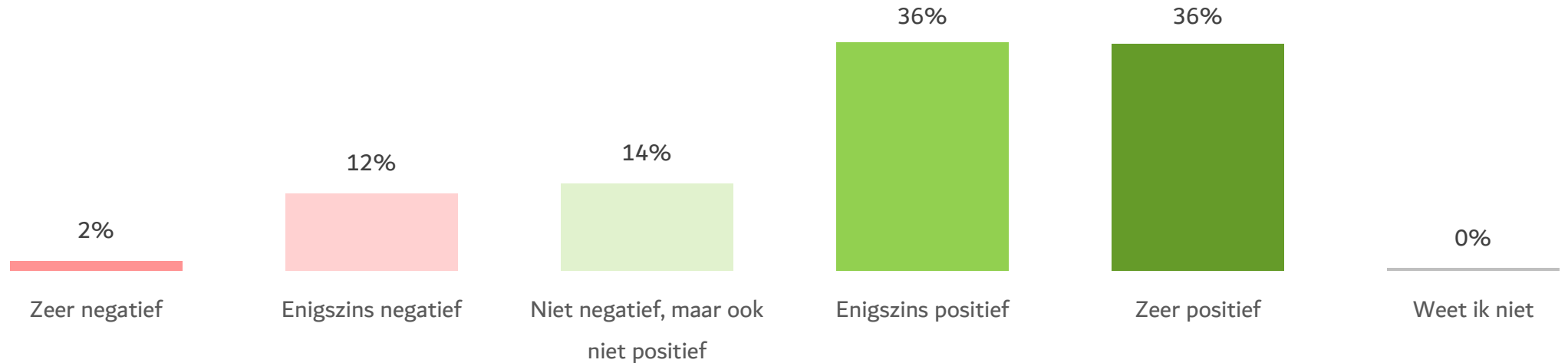

BEOORDELING OMGANGSVORMEN IN GEMEENTERAAD

Raadsleden zijn overwegend positief over de omgangsvormen. Eén op de zeven is negatief.

Een ruime meerderheid (72%) van de deelnemende raadsleden geeft aan de omgangsvormen in zijn/haar eigen gemeente als enigszins of zeer positief te beoordelen. (Afgerond) 14% beoordeelt deze als zeer of enigszins negatief. 14% staat er neutraal in (niet positief maar ook niet negatief).

Onervaren raadsleden (76%) geven iets vaker aan de omgangsvormen als zeer of enigszins positief te beoordelen (ervaren raadsleden: 67%).

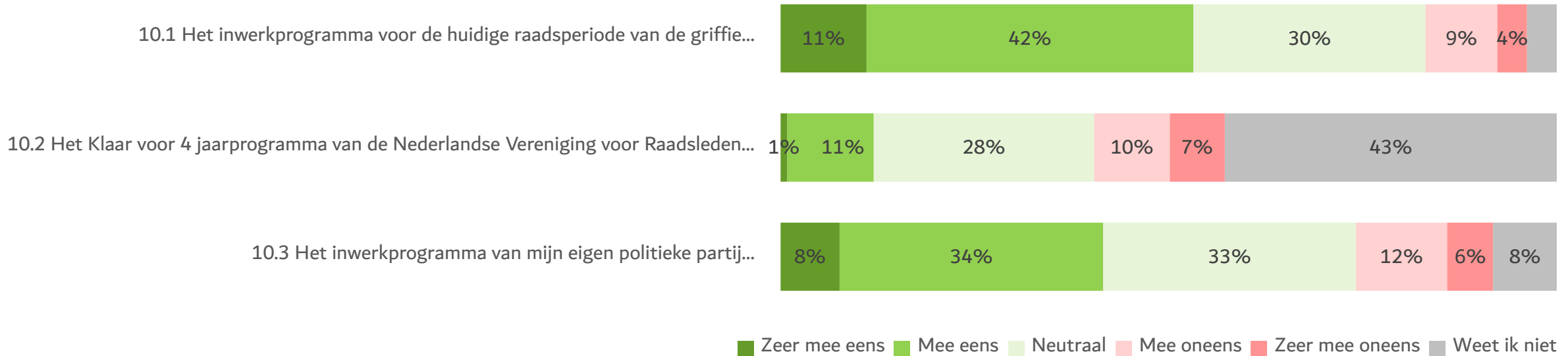
HULP BIJ START RAADSPERIODE

Het Klaar voor 4 jaarprogramma is bij relatief veel raadsleden onbekend. Vooral het inwerkprogramma voor de huidige raadsperiode van de griffie ervaart men vaak als nuttig.

Met name het inwerkprogramma voor de huidige raadsperiode van de griffie wordt vaak door de deelnemende raadsleden genoemd als middel om een krachtige, sterke start te kunnen maken van deze raadsperiode: 53% is het eens met de stelling. Ook het inwerkprogramma van de eigen politieke partij (42%) wordt relatief vaak genoemd. Het Klaar voor 4 jaarprogramma wordt in dit kader door 12% genoemd. 43% lijkt laatstgenoemde programma niet te kennen (en antwoord 'weet ik niet').

Onervaren raadsleden (60%) noemen het inwerkprogramma voor de huidige raadsperiode van de griffie vaker dan ervaren raadsleden (45%). Ook noemen onervaren raadsleden (16%) het Klaar voor 4 jaarprogramma vaker (ervaren raadsleden: 8%).

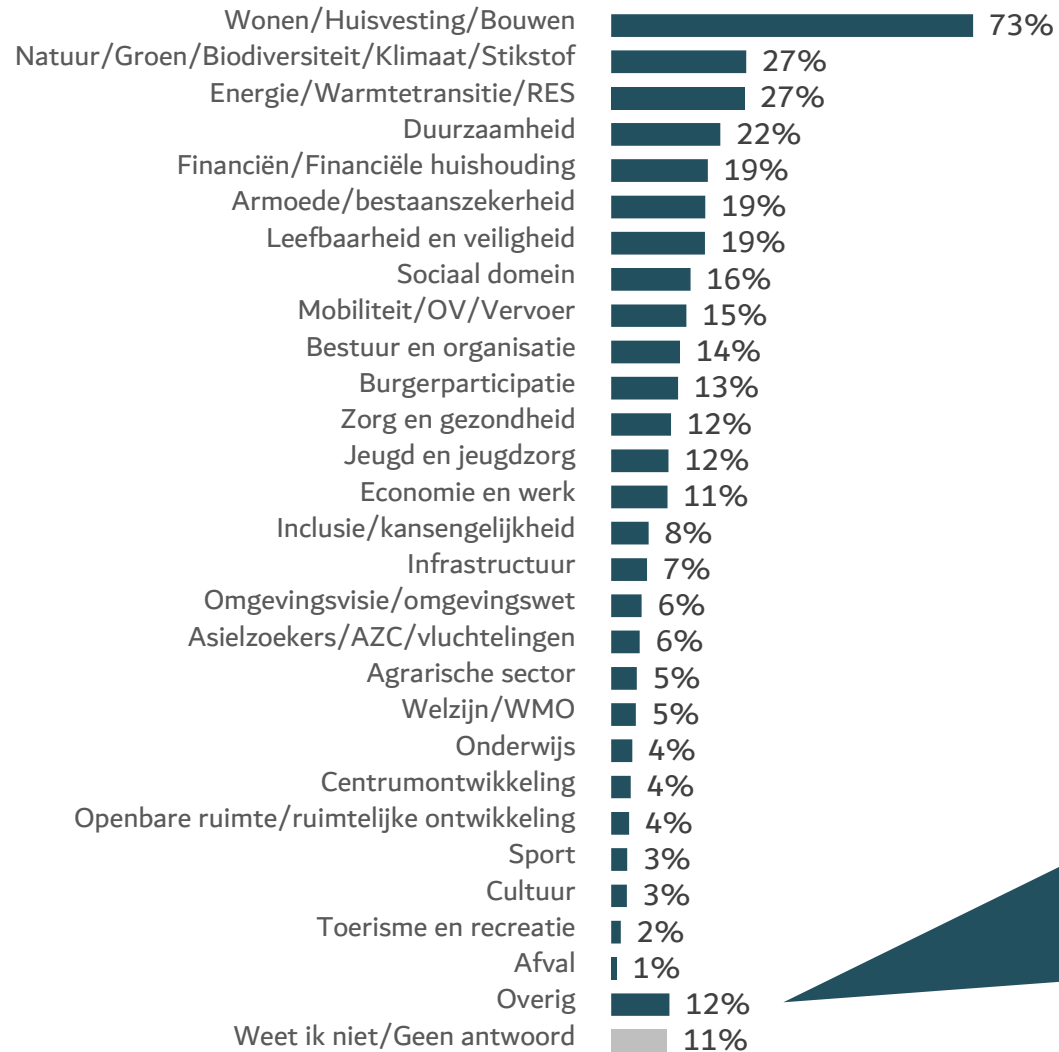
...heeft mij geholpen om een krachtige, sterke start te maken van deze raadsperiode.

BELANGRIJKSTE THEMA'S GEMEENTERAAD

Bijna driekwart van de deelnemende raadsleden geeft een antwoord dat betrekking heeft op het thema-cluster 'Wonen/Huisvesting/Bouwen'.

Aan de deelnemende raadsleden is gevraagd zelf (maximaal) 6 thema's te noteren die men het belangrijkste acht voor hun gemeenteraad in de raadsperiode 2022-2026. De genoteerde thema's zijn achteraf ingedeeld in clusters van antwoorden die vaker voorkomen (zie grafiek links).

Het thema-cluster waarbinnen, met afstand, het vaakst een antwoord wordt gegeven, betreft 'Wonen/Huisvesting/Bouwen'. 73% van de deelnemende raadsleden heeft een antwoord genoteerd binnen dit thema-cluster. Ook 'Natuur/Groen/Biodiversiteit/Klimaat/Stikstof' en 'Energie/Warmtetransitie/RES' (beide 27%) komen relatief veel voor.

Er zijn in totaal 14 thema-clusters die door méér dan 10% van de deelnemende raadsleden worden genoemd.

11% heeft 'weet ik niet' geantwoord of heeft geen inhoudelijk antwoord gegeven op de vraag.

12% geeft een antwoord dat niet gecategoriseerd kon worden ('Overig'). Hieronder volgt een bloemlezing van de gegeven antwoorden die vallen onder deze categorie. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen en kunnen dus taal- en spelfouten bevatten.

- ▶ 'goede / reële kijk op de toekomst van ons dorp'
- ▶ 'Investeren verenigingsleven'
- ▶ 'Meegroeien voorzieningen met groei gemeente'
- ▶ 'Vrijheid, geen invloed van globalisten'
- ▶ 'Uitvoering geven aan het coalitie programma 2022/2026'
- ▶ 'Pas op de plaats datacentra 's.'
- ▶ 'Plannen om de verschillende kernen op maat inbreng te geven.'
- ▶ 'Koersbepaling, bij welke regio willen wij ons aansluiten?'
- ▶ 'Meer online services voor de burger'
- ▶ 'Aantasten van vrijheden die men nu heeft, maar die steeds meer verminderen.'
- ▶ 'Aandacht voor de gemeente medewerkers'
- ▶ 'Decentralisatie (niet alleen vanuit Rijk, ook vanuit de gemeente; afschuiven taken)'
- ▶ 'Geen enkel thema heeft prioriteit'

Ondersteuning, onderzoek en opleiding van en voor de gemeenteraad

DE RAAD HEEFT...

Minder dan één op de drie deelnemende raadsleden is van mening dat er een volwaardig overdrachtsdocument is ontvangen, er voldoende is besproken hoe de raad zich wil profileren, er voldoende het gesprek is gevoerd over de omvang van de griffie en dat er voldoende afspraken zijn gemaakt over het budget voor hulptroepen.

OVERDRACHTSDOCUMENT

(Afgerond) 27% van de deelnemende raadsleden is het er (zeer) mee eens dat de raad een volwaardig overdrachtsdocument heeft ontvangen met tips en adviezen van de oude raad hoe de raad zijn rol en positie in 2022-2026 kan versterken. 48% is het hier (zeer) mee oneens.

Er zijn geen verschillen gevonden tussen ervaren en onervaren raadsleden.

PROFILEREN

28% van de deelnemende raadsleden is het er (zeer) mee eens dat de raad voldoende heeft besproken hoe zij zich als raad wil profileren deze periode. 43% is het hier (zeer) mee oneens.

Er zijn geen verschillen gevonden tussen ervaren en onervaren raadsleden.

IDEALE OMVANG GRIFFIE

31% van de deelnemende raadsleden is het er (zeer) mee eens dat de raad voldoende het gesprek heeft gevoerd over de omvang van de griffie. 40% is het hier (zeer) mee oneens.

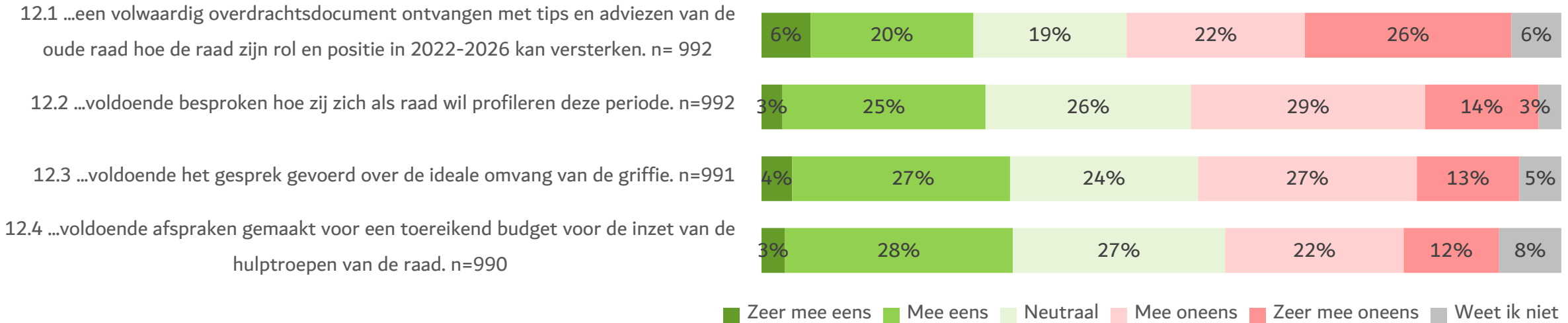
Ervaren raadsleden (34%) zijn het iets vaker (zeer) eens met de stelling dan onervaren raadsleden (28%).

BUDGET VOOR INZETTEN HULPTROEPEN

31% van de deelnemende raadsleden is het er (zeer) mee eens dat de raad voldoende afspraken heeft gemaakt voor een toereikend budget voor de inzet van hulptroepen (Rekenkamer, Ombudsman, accountant, burger- en/of steunfractieleden) van de raad. 34% is het hier (zeer) mee oneens.

Ervaren raadsleden zijn het vaker (zeer) eens (34% versus onervaren 29%) én vaker (zeer) oneens (38% versus onervaren 31%). Onervaren raadsleden (40%) antwoorden vaker 'neutraal' of 'weet ik niet' dan ervaren raadsleden (28%).

De raad heeft...

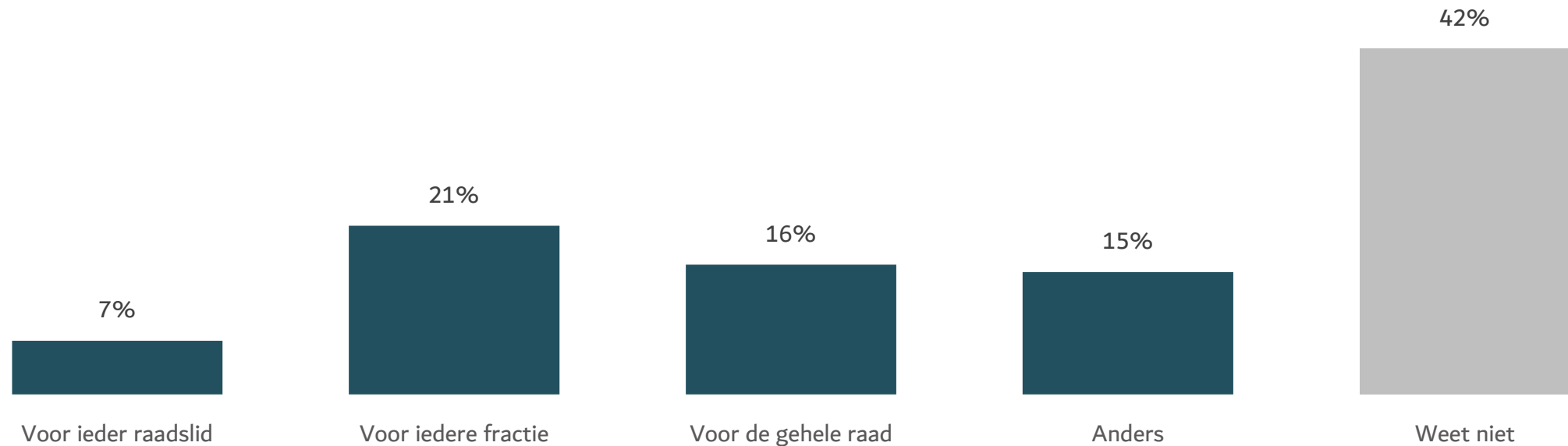
AFSPRAKEN OVER OPLEIDINGSBUDGET

Ruim twee op de vijf deelnemende raadsleden geeft aan niet te weten welke afspraken de raad heeft gemaakt over het opleidingsbudget.

42% van de deelnemende raadsleden geeft aan niet te weten hoe gedetailleerd zijn/haar raad afspraken heeft gemaakt over het opleidingsbudget voor de raadsperiode 2022-2026. 7% geeft aan dat er voor ieder raadslid afzonderlijk afspraken zijn gemaakt, 21% dat dit per fractie bepaald is en 16% dat het voor de gehele raad bepaald is.

15% geeft het antwoord 'anders, namelijk'. Het andere antwoord dat zij geven is in een grote meerderheid van de gevallen het antwoord 'niet' (er zijn geen afspraken gemaakt).

Onervaren raadsleden (54%) geven vaker aan het niet te weten dan ervaren raadsleden (30%). Ervaren raadsleden (23%) geven vaker aan dat deze afspraken voor de gehele raad zijn gemaakt (onervaren raadsleden: 10%).

Bijlage - Responsverantwoording

RESPONSVERANTWOORDING

METHODIEK

- ▶ Op 22 augustus 2022 is een email gestuurd aan alle raadsleden waarvan contactgegevens bekend zijn (n=8.155) met een link naar de online vragenlijst.
- ▶ Op 30 augustus 2022 zijn herinneringen aan niet responderende raadsleden gestuurd.
- ▶ Genodigden zijn tot 5 september 2022 in de gelegenheid geweest om de online vragenlijst in te vullen.
- ▶ Alle respondenten hebben de vragenlijst anoniem ingevuld.

RESPONS

In totaal hebben n=1.125 respondenten aan het onderzoek deelgenomen. De maximale foutmarge bij deze steekproefgrootte bedraagt $\pm 2,7\%$ (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)*.

OVER DEZE RAPPORTAGE

In dit rapport zijn de resultaten visueel weergegeven, waarbij tekstueel duiding wordt gegeven.

De resultaten zijn tevens uitgesplitst naar de variabele **ervaring**. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen **onervaren raadsleden** (in 2022 voor het eerst als raadslid actief) en **ervaren raadsleden** (al vóór 2022 actief als raadslid)

Voor enkele vragen is het mogelijk om een vergelijking te maken met de resultaten van het onderzoek dat in maart 2020 is uitgevoerd. Voor deze vragen is een vergelijking gemaakt, om te beoordelen of er veranderingen zijn opgetreden.

Ten behoeve van de leesbaarheid worden, tenzij anders vermeld, enkel significante en relevante verschillen specifiek benoemd.

* De foutmarge geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. Het betrouwbaarheidsniveau geeft de statistische kans aan dat, bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, het resultaat van deze herhaalmeting binnen de foutmarge blijft.